

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA BIAŁYSTOK**

z dnia 2018 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy, położonej w Białymstoku na osiedlach: nr 11 – Piasta I i nr 13 – Skorupy.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.¹⁾) uchwała się, co następuje:

§ 1. Ulicy położonej w Białymstoku na osiedlach: nr 11 – Piasta I i nr 13 – Skorupy, w obrębach: nr 17 – Bojary i nr 19 – Skorupy, obejmującej działki oznaczone kolorem żółtym na mapie stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały, nadaje się nazwę – **Podlaska**.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XLIX/745/18 Rady Miasta Białystok z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie nadania nazwy ulicy, położonej w Białymstoku na osiedlach: nr 11 – Piasta I i nr 13 – Skorupy (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2018 r. poz. 2136).

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Białegostoku.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Mariusz Krzysztof Gromko

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1000

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miasta Białystok
z dnia.....2018 r.

UZASADNIENIE

Proponowana do nazwania ulica „Podlaska” położona jest w obrębach: nr 17 – Bojary oraz nr 19 – Skorupy na działkach stanowiących własność Gminy Białystok. Nazwa ulicy komponuje się z już istniejącymi nazwami w tym rejonie m.in. Warmińską, Kujawską, Pomorską.

Obszar objęty jest ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonego uchwałą nr VI/37/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 17 stycznia 2011 r. i oznaczony jest symbolem 1KD-Z – projektowana droga gminna.

Podlasie to przepiękna historyczna kraina położona w północno-wschodniej części Polski, od wieków określana mianem pogranicza kultur. Owa pograniczność świadcząca o bogactwie regionu związana jest z burzliwymi dziejami tych ziem.

Historyczne Podlasie obejmowało centralną i południową część obecnego województwa podlaskiego, północny wschód i północ województwa lubelskiego oraz wschodni skrawek województwa mazowieckiego. Podlasie było obszarem spornym pomiędzy Mazowszem, Litwinami i książętami ruskimi. Od XI wieku w większej części należało do Rusi. Podlaska „ziemia niczyja” rzadko zaznawała spokoju. Ustalenie granic pomiędzy osadnikami powodowały wielokrotne walki. W XVI wieku utworzone zostało województwo podlaskie, jako część Wielkiego Księstwa Litewskiego. W 1569 r. województwo to wcielone zostało do Królestwa Polskiego. Podlasie składało się wówczas z ziem: drohickiej, mielnickiej i bielskiej. W 1795 r. podczas III rozbioru Polski Podlasie podzielone zostało pomiędzy Prusy i Austrię. W 1807 r. większa część Podlasia przeszła do zaboru rosyjskiego. Pozostała zaś część w 1809 r. włączono do Księstwa Warszawskiego, która po Kongresie Wiedeńskim w 1815 r. weszła w skład Królestwa Polskiego. W 1915 r. Podlasie znalazło się pod okupacją niemiecką, a do Polski powróciło już po zakończeniu I wojny światowej w 1919 r. Podczas II wojny światowej teren ten znajdował się zarówno pod okupacją sowiecką w latach 1939-1941 jak i niemiecką w latach 1941-1944. Po wojnie część Podlasia weszła w skład województwa białostockiego. W 1999 r. utworzono województwo podlaskie, choć jego granice nie odpowiadają w pełni granicom historycznego Podlasia. Zachodnia część województwa wraz z Łomżą to historyczna część Mazowsza, północna to Suwalszczyzna, a południowa część Podlasia znalazła się poza granicami województwa podzielona pomiędzy województwa mazowieckie i lubelskie.

Nadanie przedmiotowej ulicy nazwy „Podlaska”, która to nazwa zastąpi przyjętą nazwę „mjr. Zygmunta Szendzielarza ps. Łupaszka” jest próbą naprawienia niefortunnie przeprowadzonej procedury nazwania ulicy tym imieniem. Procedura ta została przeprowadzona w sposób pośpieszny, bez przeprowadzenia konsultacji społecznych i dogłębnej historycznej analizy.

Nadanie nazwy ulicy wywołało szereg protestów zarówno w postaci pism skierowanych do Przewodniczącego Rady Miasta Białystok oraz Rady Miasta Białystok. Spotkała się też z szeroko wyrażanymi głosami oburzenia w mediach publicznych oraz społecznościowych. Co gorsze, na przedmiotowej ulicy doszło nawet do aktów wandalizmu zniesławiających postać mjr. Zygmunta Szendzielarza. Powyższe wydarzenia wyraźnie wskazują, iż postać mjr. Zygmunt Szendzielarz ps. Łupaszka jest nieakceptowana przez część mieszkańców Białegostoku i wzbudza liczne kontrowersje.

Mjr. Zygmunt Szendzielarz ps. „Łupaszka” – dowódca V Brygady Wileńskiej - to postać niejednoznaczna. W swoim życiorysie, oprócz czynów chwalebnych, ma także czarne karty związane z ofiarami wśród ludności cywilnej. Z dokumentów historycznych wynika, iż w 1944 roku na jego rozkaz dokonano pacyfikacji litewskiej wsi Dubinka, gdzie zginęło 27 osób, w tym kobiety i dzieci. Do podobnej sytuacji doszło też we wsi Potoka, gdzie oddział jego podwładnego Zygmunta Błażewicza ps. „Zygmunt” zamordował białoruskich mieszkańców, w tym także kobiety i dzieci.

Do dziś wśród historyków trwa dyskusja co do jednoznacznej oceny mjr. Zygmunt Szendzielarza ps. „Łupaszka”. Jest właściwym więc odłożenie decyzji o nadaniu jego imienia ulicy do czasu jednoznacznego określenia jego postaci przez historyków oraz do czasu przeprowadzenia konsultacji społecznych, tak aby patroni białostockich ulic byli postaciami, które łączą a nie dzielą.

Przyjęcie nazwy ulicy: „Podlaska” wydaje się w tym momencie najlepszym rozwiązaniem.

Wobec powyższego, podjęcie stosownej uchwały jest zasadne.